

In beweging...

ÉÉN DING ZOEK IK...

Gisteravond reed ik weer mee. Achterin de auto, Gerda aan het stuur, Gerard ernaast. Met z'n drieën op weg naar Hellevoetsluis. Inmiddels voor de derde avond en dus zijn we al zes maal over het Kleinpolderplein gekomen. Toch heb ik daarvan nog steeds geen overzicht. Elke keer als we het knooppunt naderen probeer ik te snappen waar alles heen leidt, maar het lukt niet. Het hoeft natuurlijk ook niet, als je maar goed weet waar je heen wilt.

Deze zomer ervoer ik het leven als zo'n verkeersknooppunt met teveel mogelijkheden. Wat zijn er veel interessante wegen om in te slaan! Hoe kies je daartussen? Ik heb de neiging overzicht over alles te willen krijgen en merkte... dat lukt niet. Het leven is complex en nogal 'dubbel', merk ik. Een gedicht van Gabriël Smit met het opschrift 'Twee-en-veertig' trof me.

*Soms denk ik, Heer, dat ik naar U verlang
maar dat lieg ik, ik verlang naar het leven,
naar wat mensen en dingen mij kunnen geven.
In uw naam? Dat is van geen belang,*

*dat vraag ik mij niet af. Ik wil gelukkig
zijn, dat wil zeggen: plezierig. Ik wil
hebben wat ik wil. Houdt het zich stil
komt het niet, vlucht het, is het nukkig*

*als een bedorven kind, dan word ik nijdig,
wanhopig, moedeloos, begin ik te verlangen
vrij ervan te zijn, vind ik het leven zwaar,*

*wil ik naar U, krankzinnig tegenstrijdig,
want o, als Gij mij op mijn woord zoudt vangen...
En dat duurt nu al twee-en-veertig jaar.*

Voor wie 't niet weet: ik ben nu 42 en kan me behoorlijk vinden in deze woorden. Dat gecompliceerde, soms zo tegenstrijdige. Ik weet bijvoorbeeld wie ik wil volgen. Jezus. Dat staat wel. Maar tegelijk: wat bedoel ik er mee? Is het tot kreet geworden of snijdt het echt hout? Waarin wil ik Hem dan volgen? Door te lezen over mensen uit de kerkgeschiedenis is me een licht op gegaan.

Biddend in de eenzaamheid

vele scharen stroomden samen om te horen en zich te laten genezen van hun ziekten. Doch Hij trok Zich terug in de eenzame ¹⁶ plaatsen om te bidden.

Het Romeinse Rijk was aan het eind van de vijfde eeuw in staat van ontbinding. Talloze oorlogen hadden Italië ontvolkt en verarmd. In Rome proefde de veertienjarige Benedictus uit Norcia even iets van het decadente leven, maar teleurgesteld

over zichzelf en zijn leeftijdgenoten ontvlucht hij de stad. Hij trekt zich in volkomen eenzaamheid terug in een grot en leidt een leven van boete en gebed. Vurig op zoek naar een radikaal christenleven. Drie jaar later, in 497, ontdekken enige herders zijn grot. Ex-slaven en aristocraten, stedelingen en plattelanders voelen zich aangetrokken tot zijn leefwijze. Allen weten: hét antwoord op de chaos van oorlogen en volksverhuizingen is rust. Geen rust, na gewapend verzet, maar rust door het hele leven over te geven in gebed. Benedictus vormt kleine gemeenschappen waarin gebed de belangrijkste plicht is. Al spreekt uit zijn devies 'ora et labora' (= bid en werk) het verlangen naar een gezond evenwicht, alleen al de opdracht wekelijks alle 150 Psalmen door te bidden toont waar het zwaartepunt in de praktijk lag.

zeide tot Hem: Meester, dat alles heb ik in acht genomen van mijn jeugd af. En Jezus, ²¹ hem aanziende, kreeg hem lief en zeide tot hem: Eén ding ontbreekt u, ga heen, verkoop al wat gij hebt en geef het aan de armen,^b en gij zult een schat in de hemel hebben, en kom hier, volg Mij. Maar zijn getroffen door Marcus 10. Hij gaf z'n vaste bezittingen aan zijn vrouw, verdeelde zijn geld onder de armen en bracht mensen bijeen om de Psalmen en Evangeliën in het Frans te vertalen. Daarna leerden ze vele bijbelgedeelten uit hun hoofd om die te kunnen citeren, overal waar ze twee aan twee als marskramers verschenen. De 'armen van Lyon' bestreden aflat, vagevuur, relikwiënverering. Ver voor de Reformatie kwamen ze met een duidelijke boodschap: de Bijbel is de enige bron van waarheid, Christus de enige middelaar en het geloof de enige weg tot God.

Alles weg en dan op weg

De rijke zijde-koopman Petrus Valdes deed in 1173 iets ongewoons: hij las de Bijbel. In de kerk van zijn dagen werd nauwelijks gepreekt. De meeste geestelijken konden niets anders dan de mis zingen. In het Latijn, waarvan de gewone man niets verstond. Valdes opende zelf het Woord en werd

Voluit volgen, eenzijdig leven?

Ik beperk me tot deze twee voorbeelden. Maar hoe meer ik over Benedictus, Valdes en anderen lees des te sterker dringt zich iets aan me op: Zij zijn voluit volgeling van Jezus en daarin tegelijk nogal eenzijdig. De een trekt zich terug, de ander trekt erop uit. Leeft de een van gebed, voor een ander is dat het Woord. Het lijkt of hun bestaan doortrokken raakt van slechts één centraal motief. Gaat het daarom in de navolging? Streef niet naar volledigheid, maar doe wat de Heer *jou* duidelijk toonde. Hun leven is als het ware een toepassing van slechts één vers over Jezus' leven.

Die ene weg, die je inslaat sluit dan tegelijk andere wegen af. Natuurlijk, die andere wegen zijn ook begaanbaar. Maar dan voor anderen, niet voor jezelf. Het vraagt moed om te kiezen. Ik heb de afgelopen jaren verschillende grijze-en-wijze mensen geïnterviewd met o.a. deze vraag: "Als u de volgende generatie slechts één bijbelgedeelte kon doorgeven welke zou dat dan zijn?" De oudste uit die rij, prof. Verkuyl, had direkt zijn antwoord gereed, anderen dachten er langer over. Het is dan ook enorm inperkend: al je levenservaring terug brengen tot één gedeelte. En toch, juist die essentie: wat heb ik gezien van Jezus? kan anderen stimuleren.

Over ontmoeten leren

Lucas 22:61, daar wil ik graag meer over ontdekken. Leren over mensen ontmoeten, zoals Jezus dat voordeed. De ontmoeting begint, als ik de ander in de ogen zie en zijn blik niet ontwijk "En de Here keerde Zich om en zag Petrus aan..." Dit is m.i. het pijnlijkste en tegelijk mooiste in de Bijbel. Je wordt door-en-door gekend en dan... niet afgewezen. Jezus, die Petrus ziet. Genadeloos scherp, zou je willen zeggen om het zo helder mogelijk uit te drukken, en dat was het nou juist niet. Niet genadeloos. Niet scherp. Op het moment, dat Petrus compleet door het ijs zakt, juist op dát moment ziet Jezus hem aan. Wat ging er toen door Petrus heen? Wat zag hij in Jezus' ogen? Wie kan het zeggen? Ik denk dat Ibn Gabirol er het dichtst bij komt:

*Als alles buiten donker is
mijn vrienden mij niet verstaan
dan wend ik mij van hen tot U,
vind liefde in uw ogen.*

*Als alles in mij donker is
en ik mijn ziel veracht
dan wend ik mij van mij tot U,
vind liefde in uw ogen.*

*Als uw gelaat zo donker is
en Uw toorn mij bedreigt,
dan wend ik mij van U tot U,
vind liefde in uw ogen.*